

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/74/2015
Identifikačné číslo spisu:	4014201168
Dátum vydania rozhodnutia:	27.07.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:4014201168.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateľky: L. L., narodená dňa XX.XX.XXXX, A., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X-I. zo dňa 29.12.2014, č. XXX XXX XXXX X-II. zo dňa 29.12.2014, č. XXX XXX XXXX X-I. zo dňa 20.08.2014 a č. XXX XXX XXXX X-II. zo dňa 20.08.2014 o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 19Sd/262/2014-52 zo dňa 22.06.2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 19Sd/262/2014-52 zo dňa 22. júna 2015 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom s poukazom na ustanovenie § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X-I. zo dňa 29.12.2014, ktorým táto podľa § 70 ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) priznala navrhovateľke invalidný dôchodok od 04.02.2014 v sume 172,40 EUR mesačne s tým, že od 01.01.2015 bol invalidný dôchodok zvýšený na sumu 175,10 EUR mesačne a rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X-II. zo dňa 29.12.2014, ktorým odporkyňa rozhodla, že navrhovateľka má od 04.02.2014 nárok na výplatu invalidného dôchodku podľa zákona účinného od 01.01.2004 v sume 172,40 EUR mesačne a súčasne od 24.02.2015 jej zaniká nárok na invalidný dôchodok podľa zákona účinného do 31.12.2003.

Krajský súd napadnutým rozsudkom taktiež zastavil konanie o opravnom prostriedku navrhovateľky proti rozhodnutiam odporkyne č. XXX XXX XXXX X-I. zo dňa 20.08.2014 a č. XXX XXX XXXX X-II. zo dňa 20.08.2014, ktorými odporkyňa jednak priznala navrhovateľke invalidný dôchodok od 19.03.2014 v sume 144,40 EUR mesačne a jednak rozhodla, že navrhovateľka má od 19.03.2014 nárok na výplatu invalidného dôchodku podľa zákona účinného do 31.12.2003 v sume 171,10 EUR mesačne a

súčasne od 19.03.2014 jej zaniká nárok na invalidný dôchodok podľa zákona účinného od 01.01.2004.

Krajský súd poznamenal, že preskúmal napadnuté rozhodnutia odporkyne a dospel k záveru, že rozhodnutia a postup správneho orgánu sú v súlade so zákonom.

Na základe vykonaného dokazovania, z ktorého mal krajský súd za preukázateľne zistené, že navrhovateľke patrí od 04.02.2014 invalidný dôchodok priznaný podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení na základe 50 % + 10 % miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v sume, ktorá bola posúdená aj podľa zákona účinného do 31.12.2003, t. j. v sume 171,10 EUR mesačne so sumou invalidného dôchodku podľa zákona účinného od 01.01.2004, t. j. v sume 172,40 EUR mesačne. To znamená, že jej patrí invalidný dôchodok v sume 172,40 EUR mesačne. Krajský súd preto napadnuté rozhodnutia odporkyne podľa § 250q ods. 2 O.s.p. z vyššie uvedených právnych dôvodov ako vecne správne a zákonné potvrdil.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka včas odvolanie. V ňom uviedla, že podľa posudkového spisu odporkyne došlo k zániku invalidity v rokoch 2004, 2005 až od 19.11.2010 bola navrhovateľka opäť uznaná za invalidnú, čo podľa navrhovateľky nie je pravda, nakoľko jej invalidita trvá od 23.09.1997 nepretržite a nedošlo k jej zániku v uvedenom období.

Poukázala na to, že podľa posudkového lekára druhá zložka t. j. obštrukčná funkcia pľúc je len minimálne porušená pri diagnóze CHOCHP II stredne ťažkého stupňa, RVP ťažkého stupňa a sarkoidóze stredne ťažkého stupňa s klinickou symptomatológiou. Podľa lekárskeho nálezu nemá navrhovateľka žiadnu zložku minimálne narušenú pri uvedených diagnózach.

Podľa názoru navrhovateľky odporkyňa nesprávne vec právne posúdila tým, že nedostatočne zistila skutkový stav a nepoužila správne ustanovenie § 71 ods. 6 zákona o sociálnom poistení, pretože nezohľadnila zhoršený zdravotný stav, nebol zohľadnený ťažký stupeň depresívnej poruchy, RVP ťažkého stupňa, dušnosť pri minimálnom zaťažení a ďalšie choroby, ktoré sťažujú hlavnú diagnózu navrhovateľky.

V ďalšom navrhovateľka uviedla choroby, ktoré ovplyvňujú jej zdravotné postihnutie:

- a) cukrovka II. typu na diéte, obezita
- b) častá dušnosť pri minimálnej fyzickej námahe - navrhovateľke sa ťažko dýcha a musí mať pri sebe prístroj na dýchanie
- c) sarkoidóza pľúc so sarkoidózou miazgových uzlín stredne ťažký stupeň
- d) depresívny syndróm s dlhodobými vertebrogénnymi ťažkosťami a únavový syndróm
- e) reštrikčná ventilačná porucha ťažkého stupňa
- t) bolesti chrbtice a trpnutie rúk - porucha statokinetiky cervikálnej lumbálnej chrbtice so svalovou dysbalanciou od roku 2006
- g) hypertenzia a kožné ochorenie - chronický ekzém

Navrhovateľka ďalej poznamenala, že:

1. Od detstva je sledovaná u pedopsychiatra - lekárskeho nálezu zo dňa 08.02.1971
2. Zle znáša záťaž, bojí sa každej zmeny a všetko ju unaví a rozčúli V práci sa stresovala hoci pracovala na skrátený pracovný úväzok. Často musí oddychovať, je ukončená aj po minimálnej námahe, ťažko sa jej dýcha a má narušený spánok. Žije v neustálom strachu a napätí, má strach z budúcnosti. Je ťažkopádna, má častý pocit menejcennosti a zníženú sebadôveru. Má časté výkyvy nálad, nevie sa sústrediť, ťažko sa učí novým veciam, je potrebné jej to viackrát povedať a ukázať, nakoľko má problémy s pamäťou. Je u nej narušená jemná motorika rúk.
3. Jej dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav sa zhoršil a ťažko zvláda prácu aj na skrátený pracovný úväzok, nespĺňa požiadavky zamestnávateľov a preto je dlhodobo nezamestnaná.

Zdôraznila, že s rozsudkom krajského súdu nesúhlasí. Jej zdravotný stav ovplyvňujú choroby, ktoré ju znevýhodňujú na trhu práce, o čom svedčia aj lekárske správy odborných lekárov. Posudkoví lekári,

ktorí posudzovali jej zdravotný stav, zhoršenie zdravotného stavu neakceptovali.

Na základe psychiatrického a psychologického nálezu sa jej forma depresívneho syndrómu zhoršila a je u nej prítomná depresia ťažkého stupňa so zhoršením operačnej, epizodickej i krátkodobej pamäti. Je dlhodobo liečená na organický psychosyndróm a zdravotné problémy má od detstva. Od roku 2010 zistená sarkoidóza pľúc stredne ťažkého stupňa s klinickými symptómami - reštrikčnou ventilačnou poruchou ťažkého stupňa zistenou v tomto toku. Pre posúdenie závažnosti dýchavice resp. miery funkčného obmedzenia pri pľúcnych diagnózach navrhovateľka absolvuje záťažovú spiometriu dňa 12.08.2015.

Na základe uvedeného navrhovateľka navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X-I. a č. XXX XXX XXXX X-II. zo dňa 29.12.2014 zrušuje a vec vracia na nové konanie a rozhodnutie.

Odporkyňa sa k odvolaniu vyjadrila podaním zo dňa 02.09.2015, v ktorom uviedla, že dôvody, ktoré uvádza navrhovateľka v odvolaní, nepovažuje za opodstatnené. Posúdenie dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to tak na účely správneho, ako aj súdneho konania. Navrhovateľka v odvolacom konaní neuviedla žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní a ktoré by prijatý záver v posudkoch posudkových lekárov sociálneho poistenia spochybnili alebo vyvrátili.

Zároveň odporkyňa poukázala na povinnosť preukázať skutočnosti rozhodujúce na nárok na invalidný dôchodok v rámci dokazovania, kedy je účastník konania povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Preto námietky navrhovateľky o neúplnom zistení jej zdravotného stavu považovala odporkyňa za nedôvodné. Pochybnosti navrhovateľky o tom, že jej zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, považovala odporkyňa za neodôvodnené, vyvolané len jej subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní.

Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľky boli podľa odporkyne dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie.

Navrhovateľka v konaní nepreukázala, že by jej zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, preto jej nárok na zvýšenie sumy invalidného dôchodku nevznikol.

Vzhľadom na uvedené považovala odporkyňa závery napadnutého rozhodnutia krajského súdu za vecne správne a dostatočne doložené vykonaným dokazovaním, preto navrhla, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p., napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo preskúmal bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyselne dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno vyhovieť.

Podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, poistenec je invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý

zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Podľa § 71 ods. 3 prvej vety zákona o sociálnom poistení, pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby.

Podľa § 71 ods. 6 zákona o sociálnom poistení, miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí.

Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (§ 71 ods. 8 zákona o sociálnom poistení).

Predmetom súdneho konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutí odporkyne týkajúcich sa invalidného dôchodku navrhovateľky zo dňa 29.12.2014.

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľka odvolaním napadla rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X-I. a č. XXX XXX XXXX X-II. zo dňa 20.08.2014. Na základe včas podaného opravného prostriedku došlo dňa 11.12.2014 k posúdeniu dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu navrhovateľky z dôvodu jej nesúhlasu s určenou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Výsledkom bolo rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 30.12.2014, ktorým táto zrušila odvolaním napadnuté rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X-I. a č. XXX XXX XXXX X-II. zo dňa 20.08.2014.

Výsledkom boli aj rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X-I. a č. XXX XXX XXXX X-II. zo dňa 29.12.2014, ktorými odporkyňa prizнала navrhovateľke invalidný dôchodok v sume 172,40 EUR mesačne od 04.02.2014 a od 01.01.2015 invalidný dôchodok zvýšený na sumu 175,10 EUR mesačne a tiež rozhodla, že navrhovateľka má nárok na výplatu invalidného dôchodku od 04.02.2014 podľa zákona účinného od 01.01.2004 s tým, že od 24.02.2015 navrhovateľke zaniká nárok na invalidný dôchodok podľa zákona účinného do 31.12.2003. V rozhodnutí č. XXX XXX XXXX X-I. zo dňa 29.12.2014 odporkyňa poukázala na skutočnosť, že navrhovateľka má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou s tým, že navrhovateľkin dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav a pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bol posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredia, vysunuté pracovisko Nitra. Tento mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určil na 60 %, 50 % za rozhodujúce zdravotné postihnutie podľa kapitoly VIII, oddiel B, položka 1., písmeno b) - chronická obštrukčná choroba pľúc so strednou ventilačnou poruchou a 10 % za iné zdravotné postihnutia. Podľa výroku posudku navrhovateľka je invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

Navrhovateľka však na ústnom pojednávaní vyjadrila nesúhlas s novými rozhodnutiami odporkyne a trvala na podanom opravnom prostriedku, nakoľko nesúhlasila s určenou percentuálnu mierou.

Pretože súd nemôže sám posudzovať odborné otázky medicínskeho charakteru, ktoré sú podkladom pre stanovenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre účely invalidity, musí rovnako ako odporkyňa vychádzať z lekárskeho posudku, kde posudzuje presvedčivosť ich záverov s prihliadnutím na všetky okolnosti, najmä aj s prihliadnutím na námietky žiadateľa o invalidný dôchodok. O objektívnosti, odbornej úrovni a úplnosti záverov posudkov posudkových orgánov, ktoré boli v zásade zhodné, odvolací súd nemal dôvod pochybovať.

Odvolací súd má za to, že posudkový lekár sa v dostatočnom rozsahu vyrovnal so všetkými skutočnosťami, ktoré boli podkladom pre jeho rozhodnutie, z obsahu posudku je zrejmé jeho úvaha, na základe ktorej dospel k určeniu rozhodujúceho zdravotného postihnutia a k nemu prislúchajúcej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Pretože navrhovateľka v odvolaní neuviedla žiadne nové skutočnosti, nebol dôvod spochybniť závery lekárskeho vyšetrenia, ani dôvod na ďalšie posudzovanie zdravotného stavu.

Vo vzťahu k pôvodným rozhodnutiam odporkyne odvolací súd konštatuje, že krajský súd postupoval správne, ak konanie o opravnom prostriedku proti pôvodným rozhodnutiam odporkyne č. XXX XXX XXXX X-I. a č. XXX XXX XXXX X-II. zo dňa 20.08.2014 v zmysle ustanovenia § 250o O.s.p. zastavil, nakoľko odporkyňa tieto sama zrušila a vo veci vydala nové rozhodnutia.

Keďže navrhovateľka nevyjadrila súhlas s novými rozhodnutiami odporkyne č. XXX XXX XXXX X-I. a č. XXX XXX XXXX X-II. zo dňa 29.12.2014, tieto sa na podklade uvedeného stali predmetom preskúmvacej činnosti súdu. Odvolací súd na tomto mieste konštatuje, že na základe vyššie uvedených dôvodov má za to, že napadnuté rozhodnutia odporkyne sú zákonné a preto rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

Odvolací súd však dáva do pozornosti, že preskúmvané rozhodnutia odporkyne nevyklúčujú možnosť navrhovateľky požiadať o zvýšenie sumy invalidného dôchodku a o nové preskúmanie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, ak by v budúcnosti došlo k významnému zhoršeniu jej zdravotného stavu, čo by preukazovali nové lekárske správy.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľka v odvolacom konaní nebola úspešná a odporkyni náhrada trov nepatrí zo zákona.

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.